

ויקרא כ"ג, כד: דבַר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאַחַד לַחֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם שְׁבִתוֹן זְכֵרוֹן תְּרוּעָה מִקְרֵא־קֹדֶשׁ:

Speak to the children of Israel, saying, 'In the seventh month, on the first day of the month, shall be a solemn rest to you, a memorial of blowing of trumpets, a holy convocation.

במדבר כ"ט, א: וּבַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאַחַד לַחֹדֶשׁ מִקְרֵא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל-מְלָאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ יוֹם תְּרוּעָה יִהְיֶה לָכֶם:

In the seventh month, on the first day of the month, you shall have a holy convocation; you shall do no servile work. It is a day of blowing of trumpets to you.

שמות י"ב, ב: הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם רֵאשִׁית חֳדָשִׁים רֵאשִׁוֹן הוּא לָכֶם לַחֹדְשֵׁי הַשָּׁנָה:

This month shall be to you the beginning of months. It shall be the first month of the year to you.

שמות כ"ג, טז: וְחַג הָאָסֶף בְּצֵאת הַשָּׁנָה בְּאֶסְפֵּךְ אֶת-מַעֲשֶׂיךָ מִן-הַשָּׂדֶה:

the feast of harvest, as the year goes out, when you gather your labors from the field.

מכילתא דרבי ישמעאל מס' דפסחא פרשה א, עמ' 7

The Beginning of the Months – teaches that Nissan is the beginning for months. ראש חדשים. מגיד שניסן ראש חדשים ומנין אף למלכים ת"ל... ומנין אף לרגלים ת"ל... נמצינו למדין שניסן ראש חדשים למלכים ולרגלים. ר' נתן ור' יצחק אומרים אף לשכירות בתים אבל לא לשנים

From where that also for kings? From...
From where that also for festivals?
From... Thus we find that Nissan is "head" for months, kings, and festivals.
R. Natan and R. Yitzhak say also for house rentals

But not for years

Nor for Shemitta, Yovel, saplings, or greens, as is said: "at the end of the Shemitta year on Sukkot" (Devarim 31:10), and it says "the ingathering festival at the end of the year (Shemot 23:16)... This is what is told us: For years, Shemitta, Yovel, saplings, and greens

ולא לשמטין ולא ליובלות ולא לנטיעה ולא לירקות שנא'... במועד שנת השמיטה (דברים לא י) ואומר וחג האסיף בצאת השנה (שמות כג טז)... זה הוא האמור לך לשנים לשמיטים וליובלות לנטיעה ולירקות

תוספתא ראש השנה פ"א ה"א, ה"א-ה"ב

א. ניסן ראש השנה למלכים ולרגלים לחדשים ולתרומת שקלים ויש או' אף לשכר בתים... כיצד למלכים – מת באדר ועמד אחר תחתיו באדר מונין שנה לזה ולזה...

ב.י. כיצד לרגלים... כיצד לחדשים... כיצד לתרומת שקלים... כיצד לשכר בתים...

באחד באלול ראש השנה למעשר בהמה... באחד באלול כיצד...

תשרי ראש השנה לשנים ולשמטין וליובלות ולנטיעה ולירקות ולמעשרות ולנדרים

... כיצד לשנים ולשמטין וליובלות... כיצד לנטיעה... כיצד לירקות... כיצד לנדרים...

1. Nissan is Rosh Hashanah for kings, festivals, months and contribution of shekels, and some say also house rental.

How for kings? If he died in Adar and another replaced him in Adar a year is counted for both

2-10. How for festivals... How for months... How for contribution of shekels... How for house rentals... **1 Ellul is Rosh Hashanah for animal tithes**... How is 1 Ellul...

Tishrei is Rosh Hashanah for years, Shemitta, Yovel, saplings, greens, tithes and vows. How for years, Shemitta, and Yovel... How for saplings... How for greens... How for vows...

יא. בראש השנה כל באי עולם עוברין לפניו נומרין שנ' היוצר יחד לבם וגו' ואו' תקעו בחדש שופר וגו' ואו' כי חק לישראל הוא וגו' אם קדשוהו בית דין נכנס לפניו ואם לאו אין הדין נכנס לפניו

11. On Rosh Hashanah all creatures pass before Him like a battalion, as is said, "He Who fashions their hearts alike, Who considers all their deeds" (Tehillim 33:15), and it says "For it is a statute for Israel, an ordinance of the God of Jacob." (Tehillim 81:5) – If *beit din* sanctifies it the judgment enters His presence, and if not, the judgment does not enter His presence.

יב. אמ' ר' עקיבא אמרה תורה הבא עומר שעורין בפסח שהו פרק שעורין כדי שתתברך לכם תבואה הבא חטים בכורים בעצרת שהוא פרק אילן כדי שיתברכו עליך פירות אילן הבא ניסוך המים בחג כדי שיתברכו עליך מי גשמים אמרו לפניו מלכיות זכרונות ושופרות מלכיות כדי שתמליכוהו עליהם זכרונות כדי שיבא זכרונכם לטובה לפניו שופרות כדי שתעלה תפלתכם בתרועה לפניו

יג. הכל נידונין בראש השנה וגזר דינו נחתם ביום הכפורים דברי ר' מאיר ר' יהודה אומ' הכל נידונין בראש השנה וגזר דינו של כל אחד ואחד נחתם בזמנו בפסח על התבואה בעצרת על פירות האילן בחג על המים וגזר דינו של אדם נחתם ביום הכפורים ר' יוסה אומ' אדם נידון בכל יום שנאמ' ותפקדנו לבקרים

12. R. Akiva said: The Torah said: Bring an Omer of barley on Pesach, the season of barley, so that your grain will be blessed; bring firstfruit sacrifice of wheat on Shavuot, the season of fruit trees, so that your fruits will be blessed; bring water libation on Sukkot, so that your rainfall will be blessed; say before Him Malkhuyot, Zikhronot, and Shofarot – Malkhuyot to accept His Kingship, Zikhronot so that your memory will come before Him, Shofarot so that your prayer will ascend with trumpeting before Him.

13. All are judged on Rosh Hashanah and their verdict is sealed on Yom Kippur – the words of R. Meir. R. Yehudah says, All are judged on Rosh Hashanah and the verdict for each is sealed at its time – Pesach for grain, Shavuot for fruit, Sukkot for water, and the verdict for man is sealed on Yom Kippur. R. Yose says, Man is judged every day, as it says, You remember him every morning (Job 7:18).

https://mishna.alhatorah.org/Full/Rosh_HaShanah/1.1#e1n0

משנה ראש השנה פרק א

(א) ארבעה ראשי שנים הם:

באחד בניסן ראש השנה למלכים ולרגלים, באחד באלול ראש השנה למעשר בהמה...
באחד בתשרי ראש השנה לשנים ולשמטין וליובלות, לנטיעה ולירקות.
באחד בשבט, ראש השנה לאילן, כדברי בית שמאי. ב"ה אומרים: בחמשה עשר בו:

(ב) בארבעה פרקים העולם נדון:

בפסח על התבואה,

בעצרת על פרות האילן,

בראש השנה כל באי העולם עוברין לפניו כבנומרון, שנאמר: (תהלים לג) היוצר יחד

לבם, המבין אל כל מעשהם.

ובחג נדונין על המים:

(ג) על ששה חדשים השלוחין יוצאין:

על ניסן מפני הפסח, על אב מפני התענית, על אלול מפני ראש השנה,

על תשרי מפני תקנת המועדות, על כסלו מפני חנוכה, ועל אדר מפני

הפורים.

וכשהיה בית המקדש קיים, יוצאין אף על איר מפני פסח קטן:

(ד) על שני חדשים מחללין את השבת:

על ניסן ועל תשרי, שבהן השלוחין יוצאין לסוריא, ובהן מתקנין את המועדות.

וכשהיה בית המקדש קיים, מחללין אף על כולן מפני תקנת הקרבן:

(ה) בין שנראה בעליל בין שלא נראה בעליל, מחללין עליו את השבת,

רבי יוסי אומר: אם נראה בעליל, אין מחללין עליו את השבת:

(ו) מעשה שעברו יותר מארבעים זוג, ועכבן רבי עקיבא בלוד. שלח לו רבן

גמליאל, אם מעכב אתה את הרבים, נמצאת מכשילן לעתיד לבא:

(ז) אב ובנו שראו את החדש, ילכו... שאם יפסל אחד מהן, יצטרף השני עם אחר.

אמר ר' יוסי: מעשה בטובייה הרופא שראה את החדש בירושלים הוא ובנו

ועבדו המשוחרר וקיבלו אותה ואתו ופסלו את עבדו וכשבא

לבית דין קיבלו אותו ואת עבדו ופסלו את בנו

(ח) אלו הן הפסולין: המשחק בקוביא, ומלוי ברבית, ומפריחי יונים, וסוחרי שביעית,

ועבדים...

(ט) מי שראה את החדש ואינו יכול להלך, מוליכין אותו על החמור... לוקחין בידם

מקלות... שעל מהלך לילה ויום מחללין את השבת ויוצאין לעדות החדש,

שנאמר (ויקרא כג): אלה מועדי ה' [מקראי קדש] אשר תקראו אותם

במועדים:

משנה ראש השנה פרק ב

[א] אם אינן מכירין אותו משלחין אחר עמו להעידו
בראשונה היו מקבלין עדות החדש מכל אדם משקלקלו המינין התקינו שלא יהו מקבלין אלא
מן המכירים:

[ב] בראשונה היו משיאין משואות משקלקלו הכותים התקינו שיהו שלוחין יוצאין:
[ג] כיצד היו משיאין משואות? מביאין כלונסאות של ארז... ומוליך ומביא ומעלה ומוריד עד
שהוא רואה את חברו שהוא עושה כן בראש ההר השני וכן בראש ההר השלישי:
[ד] ומאין היו משיאין משואות? מהר המשחה לסרטבא... ומבית בלתי לא זז משם אלא
מוליך ומביא ומעלה ומוריד עד שהיה רואה כל הגולה לפניו כמדורת האש:
[ה] חצר גדולה היתה בירושלים ובית יעזק היתה נקראת ולשם כל העדים מתכנסים...
בראשונה לא היו זזין משם כל היום התקינו רבן גמליאל הזקן שיהו מהלכין אלפים אמה...
ולא אלו בלבד, אלא אף החכמה הבאה לילד והבא להציל מן הדליקה ומן הגייס...
[ו] כיצד בודקין את העדים?...

[ז] ראש בית דין אומר מקודש וכל העם עונין אחריו מקודש מקודש.
בין שנראה בזמנו בין שלא נראה בזמנו מקדשין אותו
ר' אלעזר בר צדוק אומר אם לא נראה בזמנו אין מקדשין אותו שכבר קדשוהו שמים:
[ח] דמות צורות לבנות היו לו לרבן גמליאל... שבהן מראה את ההדיוטות ואומר הכזה ראית או כזה
מעשה שבאו שנים ואמרו ראינוהו שחרית במזרח וערבית במערב אמר רבי יוחנן בן נורי עדי
שקר הם כשבאו ליבנה קיבלן רבן גמליאל

- 1 (א) ועוד באו שנים ואמרו: ראינוהו בזמנו – ובלילה בעיבורו לא נראה, וקיבלן ר"ג
- 2 אמר רבי דוסא בן הרכינס: עידי שקר הם -
- 3 והיאך מעידין על האשה שילדה, ולמחר כריסה בין שיניה?
- 4 אמר לו רבי יהושע: רואה אני את דבריך.
- 5 (ב) שלח לו רבן גמליאל: גוזר אני עליך שתבוא אצלי במקלך ובמעוטיך ביום שחל יום הכיפורים להיות בחשבונך
- 6 הלך ומצאו רבי עקיבה מצר, אמר לו: יש לי ללמוד שכל מה שעשה רבן גמליאל עשוי,
- 7 (ג) שנאמר: 'אלה מועדי ה' מקראי קודש אשר תקראו אותם' (וי' כג 4) –
בין בזמנן בין שלא בזמנן אין לי מועדות אלא אלו.
- 8 (ד) בא לו אצל רבי דוסא בן הרכינס, אמר לו: אם באים אנו לדון אחר בית דינו של רבן גמליאל, צריכין אנו לדין אחר כל בית דין ודין שעמד מימות משה ועד עכשיו,
- 9 שנאמר: 'ועל משה ואהרן נדב ואביהוא ושבעים מזקני ישראל' (שמ' כד 9).
10 ולמה לא נתפרשו שמותן של זקנים?
- 11 אלא ללמדך שכל שלושה ושלושה שעמדו בית דין על ישראל הרי הן כבית דינו של משה.
- 12 (ה) נטל מקלו ומעותיו בידו והלך ליבנה אצל רבן גמליאל ביום שחל יום הכיפורים להיות בחשבונו.
- 13 עמד רבן גמליאל ונשקו בראשו ואמר לו: בוא בשלום, רבי ותלמידי –
- 14 רבי בחכמה, ותלמידי שקיבלת עליך את דברי!

